

Panagia - Uzvišenje Kruha

Автор(и): Растителна заштита
Дата: 15.08.2023 Број: 8/2023

Pravoslavna crkva 15. kolovoza obilježava jedan od 12 najvećih kršćanskih blagdana – Uznesenje Presvete Bogorodice i Panagije – uzvišenje kruha, koji se tradicionalno slavi u regiji Kyustendil.

Prema predaji, to je dan kada Bogorodica, u dobi od 64 godine, odlazi iz zemaljskog života i odlazi svome Sinu. Tri dana prije njezine smrti, arkanđeo Gabrijel obavještava je da je Bog poželio uzeti je u Svoje kraljevstvo, kako bi vječno vladala s Njim. Isus, međutim, nije poželio uzeti sa Sobom svoga zemaljskog oca, Josipa stolara. Njezina posljednja želja je da vidi sve svete apostole zajedno. Na čudesan način oni su preneseni pred vrata njezina doma u Jeruzalemu. Tri dana kasnije, sam Isus Krist, u nebeskoj slavi, okružen anđeoskim vojskama i svecima, silazi s nebesa po dušu Presvete Bogorodice. Ona je pokopana u špilji blizu Getsemana, a ulaz je zatvoren kamenom. Kada je nekoliko dana kasnije otvoren kako bi pokojni apostol Toma mogao pokloniti svetici,

pronalaze samo njezin pokrov. Ustajući od stola, apostoli čuju anđeosko pjevanje i vide u oblacima Presvetu Bogorodicu, okruženu anđelima, koja im govori: "Radujte se, jer ja sam s vama u sve dane."

Veliki blagdan obilježava se svečanim bogoslužjima u pravoslavnim crkvama diljem zemlje.

Prema narodnoj predaji, blagdan se zove Velika Gospa (Golema Bogorodica), za razliku od Male Gospe (Mala Bogorodica), kada se slavi Rođenje Kristove Majke.

Na Veliku Gospu, nakon svečane liturgije u crkvi, blagoslivljaju se obredni kruhovi, koje žene zatim dijele za zdravlje i za svoje pokojne rođake. Vjernici traže zaštitu Presvete Bogorodice u problemima svakodnevnog života.

Obvezna jela na blagdanskome stolu su svježe pečeni okrugli kruh ukrašen ornamentom, varivo od pileline, kuhana pšenica, kukuruz i bundeva. Također se moraju jesti lubenica i grožđe. Ribe je dopušteno. Vjernici crkvi daruju svijeće, domaće platno, stolnjak, ručnik i novac.

Tradicionalna priprema bogorodičina kruha u Kyustendilu

"Panagija" je naziv kojim se zove Bogorodica, kao i uzvišenje i obredno lomljenje kruha, njegovo dijeljenje i zajedničko jelo.

"Panagija" je praksa Krista i apostola, drevne crkvene zajednice, koja je prošla kroz vjekove i različite kulture – sačuvana od naših predaka i prenesena do našeg vremena kroz crkvene blagdane i narodnu predaju.

"Panagije" su medaljoni s likovima Bogorodice koje nose hijerarzi.

Po šesnaesti put u Kyustendilu, Općina i Nadbiskupski vikarijat, uz sudjelovanje kulturnih društava, općinskih ureda, amaterskih skupina i ansambala, organiziraju blagdan "Panagija – Uzvišenje kruha", koji se prema kanonu održava na Veliku Gospu.

Blagdan "Panagija" održava se i na drugim mjestima u zemlji – oko crkava i kapelica posvećenih "Uznesenju Bogorodice" i predstavlja kulturni događaj za predstavljanje bugarske pravoslavne tradicije te crkvenog likovnog i vokalnog umijeća.

"Panagija" u Kyustendilu otkriva drevnu tradiciju, koja je prošla kroz vrijeme, sačuvana od naših predaka i prenesena do danas narodnom vjerom te kroz crkvene blagdane i narodnu predaju. Kolovoški blagdan

posvećen je vještini kako mijesiti i peći kruh u glinenoj posudi za pečenje (podnitsa) i kako "Žena-Majka" prenosi tajnu kruha najistaknutijim djevojkama.

Blagdan je već započeo u ponedjeljak, kada se u crkvi "Sv. Dimitrija" odvijalo tradicionalno mijesenje bogorodičina kruha i otvorene su dječje radionice izrade kruha. Dana 15. kolovoza u fokusu je bila Izložba obrednih kruhova, koja se nastavila tijekom cijelog dana.

fotografije: © BNR